

PESTI TÜNDE

Az interkulturális kompetenciák szükségessége a rendészeti munkában**Needs of intercultural competencies in the field of law enforcement****Absztrakt:**

A globalizációs és a felgyorsult migrációs folyamat által más kultúrákkal való találkozás elkerülhetetlen a rendészeti feladatok ellátása során. Adott országban kialakult módszerek sokszor nem bizonyulnak eredményesnek. Szükségessé vált a rendőrségnél az interkulturális kompetenciák, interkulturális kommunikáció elsajátítása. Kultúrakutatók eredményei és más országok jó gyakorlatai támogatást nyújthatnak a kultúrák találkozásából és az integrációból adódó rendészeti problémák elkerüléséhez vagy minimalizálásához.

Kulcsszavak: rendészet, rendőrség, interkulturális kompetencia, interkulturális kommunikáció, integráció, kultúrakutatás.

Abstract:

Globalization and accelerated migration flow have made unavoidable the meeting with different cultures in the field of law enforcement. The developed methods of the country were proven very often not to be so effective. Acquiring of intercultural competencies and intercultural communication skills became necessary at the Police. Results of cultural researchers and best practices of other countries can provide support on how to avoid or minimize public safety and security problems related to meeting of different cultures or integration.

Keywords: law enforcement, Police, intercultural competencies, intercultural communication, integration, cultural research.

Napjainkban a felgyorsult globalizációs folyamatok és a migráció felerősödése jelentős kihívások elé állítja a rendészet területén dolgozó szakembereket is.

Az európai unióban, illetve a schengeni tagországok között megvalósult szabad mozgás elve és a határellenőrzés megszűnése, az együttműködés erősödése mind fokozták más kultúrák találkozási lehetőségét és nem utolsó sorban megismerésének szükségességé-

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2015. VIII. évfolyam 4. szám

gét. Az unió 4 alapelveinek – az áruk, tőke, szolgáltatások és munkaerő/személyek szabad mozgása – teljesülésével a gazdasági életen túl a bel- és igazságügyi együttműködés sem maradt ki a globalizációs folyamatból és annak hatásaiból.

Nem csak a jogellenes cselekményeket elkövető elkövetői kör vált adott országban egyre nemzetközibbé, a rendészeti feladatok ellátása során is sokszor szükségessé vált a közös fellépés, akár nemzetközi nyomozócsoportok vagy közös kontaktpontok felállítása által. Természetesen a bel- és igazságügyi együttműködés területén működő uniós ügynökségek személyi összetétele is tükrözi az unió kulturális sokszínűségét.

Az egységes uniós szabályozás, a közös cél elérése megkönnyítik az eltérő kultúrákból adódó problémák áthidalását.

Mindkét terület része az EU integrációnak, a résztvevő rendvédelmi szervek felkészültek az unión belüli – és akár kívülről jövő – kihívásokra; hatékonyan reagálnak rájuk, még ha többször kritika is éri az uniót a reagálás gyorsaságát illetően. Az unión kívüli kihívások – mint napjaink egyre fokozódó migrációs hulláma – viszont új megközelítést kíván a rendvédelmi vezetőktől és szakemberektől – és a feladat végrehajtásába esetlegesen bevont honvédelmi szervektől.

Napjaink migrációs problémája kapcsán is megfigyelhető, hogy a döntéshozók jelentős hangsúlyt fektettek a feladatok megfelelő és pontos elkülönítésére, a jogi háttér biztosítására, viszont kevésbé hangsúlyos a közreműködők felkészítése interkulturális szempontból.

Igaz, hogy az Internet útján már bármely országról könnyen szerezhetünk ismereteket, és már a társadalmi berendezkedés – például törzsi vagy kasztrendszer – is útmutatást jelenthet, mint ahogy a vallásból is következzük adott nemzet hagyományaira, szokásaira, férfi-női szerepmegosztására, étkezési szokásaira, mégis sokszor ezek az ismeretek nem elegendőek egy-egy döntés meghozatalához.

A gazdasági életben pozitívumként kihangsúlyozott sokszínűség a Rendőrség munkájában akár új elkövetői csoportok vagy elkövetési módok formájában is jelentkezhet. A gazdasági életben bátornak, vakmerőnek nevezhető, ha valaki mindent hátrahagyva, akár élete kockáztatása árán is megpróbál bejutni Európába. Valószínűsíthetően a munkaerő piacon ezek az emberek szintén kitartóak és kezdeményezők lesznek, addig rendészeti-biztonsági szempontból akár jelentős veszélyforrássá is válhatnak, hiszen „nincs mit veszíteni alapon” a viselkedésük bátrabb és erőszakosabb lehet, mint esetleg egy biztonságos környezetben élő polgáré.

A kultúrákutatók a felületes megfigyeléseknél, sokszor sztereotípiáknál mélyebbre ástak, munkájuk eredményeképpen a rendészeti munkában is hasznosítható megállapításokat tettek.

KULTÚRAKUTATÁS HASZNA A RENDÉSZETI FELADATOK ELLÁTÁSA SORÁN

Kultúrákutatók megegyeznek abban, hogy a kultúra nagy része láthatatlan, íratlan szabályok alkotják, ezért van, aki a kultúrát egy hagymához, van, aki egy jéghegyhez hasonlítja, aminek csak a csúcsa, illetve a külső héja látható igazán.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2015. VIII. évfolyam 4. szám

Európában Hofstede talán a legismertebb kultúrakutató. Kutatásait sokan támadják, mégis sokan használják fel mai napig eredményeit. Trompenaars Kluckhon-Strodtbeck és Hofstedet eredményeit használva 7 dimenziót alkotott.¹ A GLOBE-kutatásban már 9 dimenziót találhatunk, míg a Gannon alapján 29 metafora született.²

Mivel a többi kutató is Hofstede megállapításából indult ki, így én is elsősorban az ő kutatási eredményeit és annak 4 dimenzióját vettem vizsgálat alá:

1. *hatalmi távolság*: emberek közötti egyenlőtlenség mértéke;
2. *individualizmus-kollektívizmus*: egyént vagy a csoportot részesíti előnyben adott kultúra;
3. *maszkulinitás-feminitás*: mely jegyek dominálnak adott társadalomban, férfias – teljesítmény, siker, versengés, kitartás – vagy nőies – szolidaritás, gyengédség, támogatás, egymás segítése, konszenzuseresés;
4. *bizonytalanság kerülés*: mennyire igényli adott társadalom írott vagy íratlan szabályok által a szabályozott helyzeteket, mennyire nyitott az újra, mennyire rugalmas.

A fenti dimenzióit később kiegészítette egy ötödik dimenzióval, melyet *jövőorientációnak* nevezett el, mert megfigyelte, hogy a társadalmakban különbségek vannak abban is, hogy a múltra, a jelenre vagy a jövőre helyeznek-e nagyobb hangsúlyt, illetve rövid vagy hosszú távú gondolkodás határozza-e meg a döntéseket.

Hofstede dimenzióit, kutatási eredményeit figyelembe véve a rendészeti döntések előkészítéséhez és végrehajtásához is találhatunk kapaszkodókat.

A tanulmány terjedelme nem engedi meg az összes megállapítás részletekbe menő közlését, de érdekességként a teljesség igénye nélkül, amennyiben a maszkulin-feminin indexre rátekintünk, az alábbiakat tapasztalhatjuk.

A *maszkulin társadalmak* a konfliktusokat – munkahelyen is – sokszor erőszakkal oldják meg, a fiúkat már kiskoruktól fogva a versengés, magabiztosság irányába szocializálják, míg a konszenzuseresés inkább feminin társadalmakra jellemző.

A befogadó társadalom esetében jellemző, hogy a maszkulin társadalmak az asszimilációt – régi kultúra feladását –, a feminista társadalmak pedig az integrációt – alkalmazkodás az új kultúrához, de a régi kultúra részbeni megtartása – preferálják. Nyilvánvaló, ha egy maszkulin társadalomba akar beilleszkedni valaki, nehezebb dolga lesz, illetve ezekben a társadalmakban idegenek megjelenésével megerősödnek a szélsőjobboldali megmozdulások.

Hofstede magát a rasszizmust is a családokhoz köti, ott tanulják meg gyerekként, hogy bizonyos kategóriához – más társadalmi, vallási, etnikai vagy politikai csoporthoz – tartozó emberekkel nem szabad játszaniuk.³

¹ Malota E. – Mitev A.: Kultúrák találkozása, Alinea kiadó, 2015

² Malota E. – Mitev A.: Kultúrák találkozása, Alinea kiadó, 2015

³ Hofstede: Kultúrák és szervezetek – Az elme szoftvere. c. könyv, 223. oldal

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2015. VIII. évfolyam 4. szám

Egy másik – bizonytalanságkerülési – indexéből következtetéseket von le arra vonatkozóan is, hogy adott ország polgárai mennyire hajlanak a törvények betartására vagy a hatóságok által meghozott döntések befolyásolására. Általánosságban elmondható, hogy a magas bizonytalanságkerülési indexszel rendelkező országok polgárai kevésbé tiltakoznak, és amennyiben megteszik, az petíciókból és tüntetésekből állnak,⁴ a szélsőségesebb tiltakozási akciók esetében – például ülősztrájk – maguk a polgárok is azt a véleményt képviselik, hogy azok ellen a kormánynak keményen kell fellépnie. A gyengén bizonytalanságkerülő országokban hajlanak arra, hogy inkább csak annyi szabály legyen, amennyi feltétlenül szükséges, és a betarthatatlan parancsokat meg kell változtatni; míg az erősen bizonytalanságkerülő országokban érzelmi igény van a több – még ha nem is működő – szabályra.

Magában a társadalomban akár a barátkozás szintjén is megjelenhet a különbség, minél magasabb adott társadalom bizonytalanságkerülő szintje, annál hajlamosabb személyes barátságok nézetbeli különbségek miatti megszakítására.

A fentiek tudatában nem meglepő Hofstede megállapítása, hogy a gyengén bizonytalanságkerülő országok toleránsabbak az etnikumokkal szemben és pozitívabban állnak az idegenekhez, ezért kisebb a különböző csoportok közötti erőszakos konfliktusok veszélye.

A rendvédelmi szakemberek számára ezen – bár általános – megállapítások segítséget nyújthatnak annak megítélésében, hogy adott ország polgárai hogyan fognak reagálni idegen kultúrával történő találkozás esetén, például a napjainkban felerősödött migrációs hullámra, mennyire fognak felerősödni adott esetben a szélsőjobboldali megmozdulások, illetve más erőszakos megnyilvánulások, akár a befogadó, akár a bevándorló részről.

INTERKULTURÁLIS KOMMUNIKÁCIÓ

A sokszor hangoztatott idegen nyelv – főként napjaink lingua francája, az angol nyelv – ismerete, nem lesz elegendő adott kultúra megértéséhez és egy esetleges konfliktusforrás felismeréséhez, hiszen a beszéden kívül akár a nonverbális kommunikáció is sok félreértésre adhat okot.

Nem kell szélsőséges esetekre gondolni, ugyanúgy félreértést okozhat egy mosoly is, amit a másik kultúra másként értelkel. Míg ez Európában az öröm jele, a japán kultúrában sokszor a zavartság és a harag kifejezése is lehet. Amennyiben egy japán turista valamilyen kárt okozna és mosolyogva, akár nevetgélve kérne bocsánatot, számunkra érthető

⁴ 2015. szeptember 24-én a 31. Göteborgi könyvvásár magyar standjának megnyitóján történt: „A főigazgatótól megtudtuk, hogy az ünnepélyes megnyitót próbálta néhány aktivista megzavarni, transzparenst emeltek a magasba olyan szöveggel, hogy hátat fordítanak Magyarország menekültpolitikájának, és tüntetőleg hátat fordítottak a díszhelyen ülőknek. Ennél komolyabb rendbontás nem történt, és az ünnepélyes megnyitó után az aktivisták is jóízűen fogyasztottak a felszolgált falatkákból és üdítőitalokból.” – Svédországban a szírek tananyaga lett a határázár, <http://magyaridok.hu/belfold/svedorszagban-szirek-tananyaga-lett-hatarzar-24973/>, letöltve 2015. szeptember 25.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2015. VIII. évfolyam 4. szám

lenne az intézkedő rendőr, vagy károsult döbbenete, esetleges elbizonytalanodása, hogy érti-e adott turista tette súlyát, pedig itt is „csak” az eltérő kultúrák találkozásáról van szó.

Napjainkban történt, hogy a Budapest-München vonatot több óras késéssel tudták elindítani, mert a kivonuló rendőrök által leszállított menekültek leültek a peronra, majd a következő párbeszéd zajlott le:

„...„Nem akarnak elmenni, szentül meg vannak győződve arról, hogy le lesznek löve, vagy vissza lesznek toloncolva oda, ahonnan jöttek” – mondja a menekültek és a rendőrök beszélgetését segítő tolmács. „Engedjenek fel a vonatra vagy lőjenek agyon” – kontráznak rá erre többen is a menekültek közül, még tovább szítva a pánikot...”⁵

Hol történt a hiba a kommunikációban? Tolmács segítségével pontosan értették a másikat mit mond, a rendőri intézkedés jogszerűen, szakszerűen és erőszakmentesen zajlott. A másik részről viszont másként értelmezték adott intézkedést, és nem a megszokott, elvárt módon reagáltak rá. Ez akadályozta a végrehajtást és valószínűleg elbizonytalanította az intézkedő rendőröket is, hiszen a bevált módszer nem a megszokott hatást váltotta ki.

A nyelvismeret elsajátítása folyamán sem véletlen, hogy a nyelvkönyvek nem csak a nyelvre fordítanak figyelmet, hanem sokszor az adott ország történelmét, hagyományait is megemlítik, hiszen az emberek beszélt nyelve mellett, az értékrendjük is eltérő lehet a különböző társadalmaknak.

Edward T. Hall⁶ által kidolgozott koncepció a kontextusgazdag és kontextusszegény kultúráról segítheti a rendészeti feladatok ellátását többek között az alábbi megállapításával:

- érvelésnél az érzések vagy a szavak a fontosak;
- kommunikációban a hangsúly a társadalmi integráción, harmónián vagy pedig az érvelésen és meggyőződésen van;
- kötött vagy laza társadalmi szerkezet következtében az egyén viselkedése kiszámítható-e;
- személyközi kapcsolatoknál a csoport vagy az egyén a döntő, erősebb vagy lazább személyes kötelékek a jellemzőek;
- jellemző-e a bürokrácia megkerülése ismerősök által, vagy a jogszabályok a fontosabbak a társadalomban.

Kontextuserős kommunikációban az információ döntő hányada magában a környezetben található,⁷ a kontextuserős kultúrára jellemző a kötött társadalmi szerkezet, az egyén viselkedése kiszámítható, a személyközi kapcsolatokban a csoport a döntő, tiszta státuszviszonyok, erősebb személyi kötelékek, szokásjog és ismeretség fontossága felfedezhető.⁸

⁵ „Ha adnának egy fegyvert, fejbe lőném az összeset”

<http://nol.hu/belfold/ha-adnanak-egy-fegyvert-fejbe-lonem-az-osszeset-halalfelelem-es-ulosztrajk-akeleti-palyaudvaron-1558701>; letöltve 2015. augusztus 23.

⁶ Malota E. – Mitev A.: Kultúrák találkozása, Alinea kiadó, 2015

⁷ Malota E. – Mitev A.: Kultúrák találkozása, Alinea kiadó, 2015

⁸ Hidasi J.: Interkulturális kommunikáció, Scolar kiadó, 2004

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

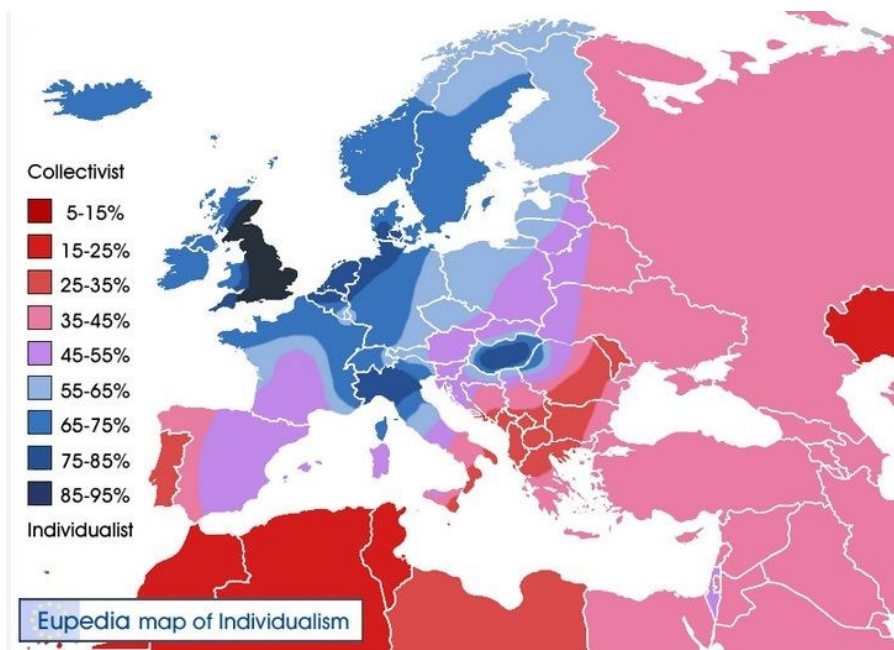
2015. VIII. évfolyam 4. szám

A kontextusgyenge kultúrában az egyén viselkedése egyedi, az emberi interakciók funkcionálisak, lazább személyes kötelékek, kodifikált jog és hatalom, mindenki magáért felel,⁹ a kommunikációban az elhangzott üzenet környezete nem fontos, direkt kommunikációt folytatnak.

Jellemzően kontextuserős ország Japán, illetve a legtöbb ázsiai és közel-keleti kultúra, kontextusszegény országok közé tartozik például Svájc, Németország, Skandináv országok.¹⁰

Magához a kommunikációs jellegzetességekhez sorolhatjuk azt is, hogy bizonyos dolgok tabunak számítanak-e, ezekről az adott társadalomban illik beszélni, vagy sem. Azt is előny ismerni, hogy az írásbeli vagy a szóbeli megállapodást preferálják adott országban. Az afrikai országokra jellemző, hogy a szóbeli megállapodás erősebb az írásnál.

Kollektív társadalmak esetén érdemes a kommunikációnál arra figyelni, hogy a rendészeti munka elősegítéséhez egy stabil embert, összekötőt jelöljünk ki, mert ezekben a kultúrákban sokszor nem a hatóságban, hanem magában a személyben bíznak – amennyiben az el tudja nyerni bizalmukat.



Forrás: <https://www.pinterest.com/pin/434667801509701116/>

⁹ Hidasi J.: Interkulturális kommunikáció, Scolar kiadó, 2004

¹⁰ Malota E. – Mitev A.: Kultúrák találkozása, Alinea kiadó, 2015

A fenti ábrán pirossal jelzik a jellemzően kollektivisták és kékkel az inkább individualista országokat. Megfigyelhető a kettő közötti átmenet.

Tehát, ha arab származású migránsokkal kerül kapcsolatba a Rendőrség, akkor célszerű (stabil) közvetítő személyt felkérni a kapcsolat tartására.

Az idegen nyelv ismerete fontos, hiszen adott helyzetet két kultúra képviselője másként értelmezheti, ilyenkor lép be a nyelv szerepe a helyzet tisztázására, de ez nem minden esetben elegendő. A félreértések, hibás döntések elkerüléséhez szükséges az adott kultúra sajátosságainak ismerete is.

INTEGRÁCIÓ ÉS BIZTONSÁG KAPCSOLATA

Általánosságban elmondható, hogy minél nagyobb a különbség a két kultúra között, annál nehezebb az integráció. Ha a beszélt nyelv is más, emellett még a befogadó közösség potenciális veszélyhelyzet hordozónak tekinti a más kultúrából származókat, az hatványozottan megnehezíti a beilleszkedést.

2015-ben a The Economics – Intelligence Unit – elkészítette a „The Safe Cities Index 2015 – Assessing urban security in the digital age” c. fehér könyvet¹¹ 50 – észak-amerikai, közép- és dél-amerikai, európai, közép-keleti és afrikai, valamint ázsiai, csendes-óceáni – ország bevonásával, 40 minőségi és mennyiségi indikátorral. Ezek az indikátorok alapvetően az alábbi témákhoz tartoztak:

- digitális biztonság (digital security);
- egészségügyi biztonság (health security);
- infrastrukturális biztonság (infrastructure safety);
- személyes biztonság (personal safety).

Mind a 4 terület eredményeit egyenlő 25%-os arányban vették figyelembe.

A személyes biztonság esetében az alábbi indikátorokat mérték:

- rendőri szerepvállalás szintje (Level of police engagement);
- közösség-alapú járőrszolgálat (Community-based patrolling);
- rendelkezésre álló utcai bűnözési adatok (Available street-level crime data);
- adatvezérelt technikák felhasználása a bűnözésben (Use of data-driven techniques for crime);
- egyéni biztonsági intézkedések (Private security measures);
- fegyverszabályozás és végrehajtás (Gun regulation and enforcement);
- politikai stabilitás kockázat (Political stability risk).

Megállapításai között találhatjuk, hogy bár a magas szintű rendőri szerepvállalásnak és járőrözésnek nagy szerepe van a biztonságban, a technológiák fejlesztése is hatásos a bűncselekmények megelőzésében.

¹¹ THE SAFE CITIES INDEX 2015 - Assessing urban security in the digital age; A report by The Economist Intelligence Unit, <http://safecities.economist.com/whitepapers/safe-cities-index-white-paper/>, Letöltve: 2005. augusztus 22.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2015. VIII. évfolyam 4. szám

Európai országok közül a személyes biztonság mérésénél egyedül Stockholm volt, aki bekerült az első 5-be. Demográfiáját tekintve 27%-a migráns vagy nem svéd származású. A legnagyobb külföldi csoportok a finn (18 000), iraki (16 400), iráni (11 600).¹²

Az eredmény érdekes, hiszen a migránsok száma magas, de a 2013-as zavargások előre vetítik a migránsok megoldatlan integrációs kísérleteit.¹³ A felmérés tapasztalataként ugyanakkor nem állíthatjuk, hogy a lakosság sokszínűsége a biztonság csökkenését hozza magával.

MEGOLDÁSI LEHETŐSÉGEK AZ EGYÜTTMŰKÖDÉS JAVÍTÁSÁRA, KONFLIKTUSOK MEGELŐZÉSÉRE

Egy társadalmon belül a család az, ahol az ember ezeket az írt vagy íratlan szabályokat elsajátítja, ezért egy adott országon belül is jelentős különbséget találhatunk, amennyiben az egyéneket vizsgáljuk, és így természetesen csak általános megállapításokat tehetünk.

Kultúrák találkozásánál a láthatatlan, íratlan szabályokat a legnehezebb átadni, pedig épp ezek okozhatják a legnagyobb problémát. Íratlan szabályok mindenhol vannak, elég, ha arra gondolunk, akár egy munkahelyváltásnál is más kultúrába kerülhetünk, melynek íratlan szabályai csak idővel lesznek átláthatóak számunkra. A problémák megelőzése ismeretek terjesztésével lehetséges.

Sok esetben nem alkalmazható Európában az, ami a tengeren túl beválik, interkulturális szempontból mégis érdemes az Egyesült Államokra rátekinteni, hiszen ott mind az integrációra, mind pedig az asszimilációra találhatunk példákat.

A National League of Cities – Center for Research & Innovation „Public Safety Programs for the Immigrant Community” kiadványában¹⁴ összegyűjtött 17 jó gyakorlatot az amerikai városokból. Céljuk az volt, hogy a városokat és a városok vezetőit segítsék a bevándorlók beilleszkedése területén.

Általános megállapításai, javaslati között az alábbiakat találhatjuk,¹⁵ melyek a magyar rendvédelmi szervek vezetése számára is megoldási lehetőséggel szolgálhatnak eltérő kultúrákból adódó problémák felmerülése esetén:

1. *A kommunikáció területén:* kétoldalú csatorna létrehozása a rendőrség és a bevándorlók között; összekötők kijelölése, kétnyelvű tiszték alkalmazása,

¹² Stockholm Demographics, <http://worldpopulationreview.com/world-cities/stockholm-population/>, Letöltve 2015. szeptember 12.

¹³ Több svéd városra is áterjedtek a stockholmi zavargások; <http://www.origo.hu/nagyvilag/20130525-stockholm-utan-linkoping-uppsala-es-malmo-is-zavarog.html>, Letöltve 2015. szeptember 12.

¹⁴ Public Safety Programs for the Immigrant Community <http://www.nlc.org/documents/Find%20City%20Solutions/Research%20Innovation/Immigrant%20Integration/public-safety-programs-in-the-immigrant-community-gid-jun11.pdf>, Letöltve 2015. szeptember 12.

¹⁵ Public Safety Programs for the Immigrant Community, 5-6. oldalak, <http://www.nlc.org/documents/Find%20City%20Solutions/Research%20Innovation/Immigrant%20Integration/public-safety-programs-in-the-immigrant-community-gid-jun11.pdf>, Letöltve 2015. szeptember 12.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2015. VIII. évfolyam 4. szám

tolmács/fordítószolgáltatások, közbiztonsági jelzések idegen nyelvre fordítása, közbiztonság, illetve rendészeti politikai témájú többnyelvű brosúrák készítése, kétnyelvű sajtóközlemények, rendszeres kerekasztal-beszélgetések magas rangú, rendészet területén dolgozó szakemberek és migráns médiák bevonásával.

2. *A közösség számára* biztosítsanak lehetőséget és teret a bevándorlók és a rendőrség interakciójának; kapcsolatkiépítés helyi bevándorló közösségekkel/szervezetekkel, rendszeres találkozó szervezése a polgármesteri hivatalokban mind a hivatal, mind a rendőrség magasabb tisztviselőivel, rendőrkapitányságokon látogatási lehetőség szervezése a bevándorlóknak a rendészeti politika és gyakorlat bemutatása céljából, kapcsolatkiépítés a közösségekkel, szervezetekkel, sportprogramok nyitottá tétele a bevándorlók (gyerekek, fiatalok) részére; tűzvédelmi, közbiztonsági programok kifejlesztése.
3. *Sokféleség – a közbiztonság területén dolgozók körében a megértés segítése:* nyelvi képzések, kulturális kompetenciafejlesztő programok, kétnyelvű, illetve bevándorló háttérű munkatársak toborzása, bevándorlók médiájának esetleges használata a toborzások során.
4. *Az együttműködés területén a partnerség erősítése:* együttműködés más városi hivatalokkal, non-profit vagy bevándorló szervezetekkel, kommunikáció erősítése, magánszektor bevonása a közbiztonsági programokba, hasonló demográfiai helyzettel és kihívásokkal küzdő városokkal való kapcsolatfelvétel.

A fenti felsorolás nem teljes körű és az amerikai javaslatok nem csak a bevándorlókra, hanem az ott élő kisebbségekre is vonatkoznak, továbbá a rendőrségen kívül a tűzoltóság-ra is fókuszáltak.

INTERKULTURÁLIS ISMERETEK, KOMPETENCIÁK ELSAJÁTÍTÁSÁNAK SZÜKSÉGESSÉGE

A családban elsajátított viselkedési formák nehezebben módosíthatóak, oktatással tudjuk biztosítani, hogy az új felnövekvő generáció más kódot kapjon. Kollektív társadalom esetén a család is egy tágabban értelmezhető fogalom, bele tartoznak mind a nagyszülők, mind a testvérek, unokatestvérek, és a reakciókat tekintve egyértelműen az egyén a csoportért van, a felelősségvállalásnál is arra lehet számítani, hogy az egész csoport viseli az egyén felelősségét, így ezek a személyek mind hatnak a felnövekvő gyerekekre.

Az oktatásnál érdemes a „mit nem szabad/tilos” helyett a „kívánt magatartás”-ra helyezni a hangsúlyt; megtanítani milyen lehetőségek vannak az érdekképviselőre és mi az elfogadott viselkedés az adott kultúrában konfliktus esetén. Érdemes megismerni az adott kultúra viselkedési „tabuit” is.

Az ismeretszerzés a legjobb ellenszere mind a sztereotípiáknak, mind pedig az általánosításoknak, ezzel megelőzhető az is, amennyiben a megszokott dolgok, kapaszkodók cserbenhagynak minket, rugalmasabban tudjuk kezelni a problémákat.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2015. VIII. évfolyam 4. szám

Ha nem is lehet megismertetni az összes kultúra sajátosságait, már az is segítséget nyújthat, és növelheti biztonságérzetünket, ha felismerjük és elfogadjuk a kultúrák közötti különbözőségek tényét.

JAVASLATAIM

1. A rendészeti feladatok területén – amíg természetes módon nem történik meg – érdemes a társadalom összetételét a szervezete(ke)n belül mesterséges módon, bevándorló háttérű munkatársak toborzása, alkalmazása által tükröztetni.¹⁶ Ezeknek a kollegáknak előnye, hogy nem csak a nyelvet, hanem az adott kultúrát is jól ismerik.
2. Szintén ajánlott az interkulturális ismeretek tantárgy bevezetése, ami már több európai országban a rendészeti iskolákban is megtörtént – így például Németország, Lengyelország – és hazánkban is részét képezi több civil felsőoktatási intézmény képzési programjának.
3. Maga az ismeretszerzés nem elegendő, tudni kell azt használni, alkalmazni is, így mind a kommunikációs vagy mediációs, illetve az érzékenyítő tréningek kiegészíthetik a megszerzett ismereteket.
4. Bár igaz, hogy a kultúrakutatók eredményeire nem az egyénre, hanem a társadalom egészére vonatkoznak – így inkább általánosságként tekinthetünk rájuk, – mégis ajánlatos figyelembe venni őket mind a döntés előkészítésben, mind a végrehajtás során.
5. Egymás kölcsönös megértésével, elismerésével, elfogadásával gyorsabban elérhető, hogy a felek ne egymásra, hanem a problémára koncentráljanak és közösen találjanak megoldási lehetőségeket.

A fentiek figyelembe vételével elmondhatjuk, hogy az interkulturális ismeretek által nem csak a rendészeti munkát tehetjük hatékonyabbá, de a területen dolgozók magabiztosságát, biztonságérzetét is növelhetjük, ezzel elkerülve, illetve csökkentve a sikertelenségből, kudarcokból és kritikákból adódó esetleges kiégést és fluktuációt.

Mind a döntések meghozatalánál, mind a végrehajtás során nem csak a jogi háttérrel vagy a rendelkezésre álló eszközöket kellene figyelembe venni, hanem a biztonság szempontjából talán legkisebb egységet, de mégis a legjelentősebb kockázati tényezőt, magát az embert is.

Nem utolsó sorban a sikeres megoldások révén a lakosság és a bevándorlók bizalmát is megnyerhetjük, amely a legjobb befektetés a jövőbe.

¹⁶ 2007-ben az Osztrák Rendőrség kifejezetten migrációs háttérű munkatársakat toborzott. Céljuk – főként Bécsben – elérni, hogy Kapitányságon legyen egy ilyen munkatárs. Integration – „Interkulturelle” Polizisten in Wien, <http://wiev1.orf.at/stories/179796>, Letöltve 2015. szeptember 25.

FELHASZNÁLT IRODALOM

1. Hofstede: Kultúrák és szervezetek – Az elme szoftvere, Molnár Nyomda és Kiadó, Pécs 2008
2. Hidasi J.: Interkulturális kommunikáció, Scolar kiadó, 2004
3. Malota E. – Mitev A.: Kultúrák találkozása, Alinea kiadó, 2015
4. White Paper: THE SAFE CITIES INDEX 2015 - Assessing urban security in the digital age; A report by The Economist Intelligence Unit, <http://safecities.economist.com/whitepapers/safe-cities-index-white-paper/> , letöltve 2005. augusztus 22.,
5. What Value is most important to people in each country - NEW POINT de VIEW <http://www.newpointdeview.com/pro/interculturel/what-value-is-most-important-to-people-in-each-country/>, letöltve 2015. augusztus 23.,
6. „Ha adnának egy fegyvert, fejbe lőném az összeset” <http://nol.hu/belfold/ha-adnak-egy-fegyvert-fejbe-lonem-az-osszeset-halalfelelem-es-ulosztrajk-a-keleti-palyaudvaron-1558701>; letöltve 2015. augusztus 23.,
7. Stockholm Demographics, <http://worldpopulationreview.com/world-cities/stockholm-population/> , letöltve 2015. szeptember 12.,
8. Több svéd városra is áttértek a stockholmi zavargások; <http://www.origo.hu/nagyvilag/20130525-stocholm-utan-linkoping-uppsala-es-malmo-is-zavarog.html>, letöltve 2015. szeptember 12.,
9. Public Safety Programs for the Immigrant Community <http://www.nlc.org/documents/Find%20City%20Solutions/Research%20Innovation/Immigrant%20Integration/public-safety-programs-in-the-immigrant-community-gid-jun11.pdf>, letöltve 2015. szeptember 12.,
10. Különkiadás: Svédország már nem a bevándorlók paradicsoma – Európai Unió, <http://hu.euronews.com/2014/05/21/kulonkiadas-svedorszag-mar-nem-a-bevandorlok-paradicsoma/>, letöltve 2015. szeptember 12.,
11. Integration – „Interkulturelle” Polizisten in Wien, <http://wiev1.orf.at/stories/179796>, letöltve 2015. szeptember 25.
12. Svédországban a szírek tananyaga lett a határzár, <http://magyaridok.hu/belfold/svedorszagban-szirek-tananyaga-lett-hatarzar-24973/>, letöltve 2015. szeptember 25.